

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

У правозастосуванні метод порівняльного правознавства стає одним із провідних й універсальних у системі методологічної бази наукових досліджень, даючи можливість адекватно зіставляти застосування права в національній площині та застосування права конкретної держави аби краще виявляти соціальну та правову природу застосування вітчизняного права, а також запропонувати напрями використання зарубіжного досвіду застосування права для вдосконалення вітчизняного.

Список використаних джерел:

1. Дудченко В. В., Манько Д. Г. Роль методології юридичної науки у становленні інноваційного науково-правового мислення. Актуальні проблеми держави і права. 2003. Вип. 21. С. 13–17.
2. Бехруз Х. Н. Удосконалення методології порівняльно-правових досліджень. Актуальні проблеми держави і права. Одеса, 2009. С. 107–111.
3. Боброва Т. А. Негативна правотворчість та її роль в удосконаленні сучасного права : дис. ... д-ра філос. Одеса, 2023. 208 с.
4. Харитонов О. І., Харитонova Є. О. Порівняльне право Європи: Основи порівняльного правознавства. Європейські традиції. Харків : Одісей, 2002. 250 с.
5. Тихомиров О. Д. Порівняльно-правові дослідження: проблеми визначення компаративної природи, наукознавчого осмислення та систематизації : наукова доповідь. Київ – Львів : ЗУКЦ, 2012. Серія науково-методичних видань «Академія порівняльного правознавства». Випуск 29. 52 с.
6. Копитова О. П. Застосування норм права органами виконавчої влади в Україні: питання теорії та практики : дис. ... кан. юр. наук. Київ, 2019. 260 с.
7. Перепелюк А. М. Механізм застосування права: структура та критерії ефективності : дис. ... кан. юр. наук. Київ, 2016. 220 с.

Ключові слова: застосування права, порівняння, порівняльно-правовий метод, методологія, правозастосування, правові системи.

Key words: enforcement of law, enforcement, legal-legal method, methodology, enforcement of law, legal systems.

ГРЕЗІНА ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри загальної теорії права та держави*

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

У сучасному світі освіта є однією з найважливіших сфер життя кожної людини. Забезпечення якості освіти є важливою складовою, що дозволяє забезпечити розвиток суспільства і підвищення якості життя людей. Однак, забезпечення якості освіти не може бути досягнуте

без забезпечення захисту прав учасників освітнього процесу. Етичні аспекти забезпечення якості освітнього процесу в контексті захисту прав учасників освітнього процесу є важливою темою для дискусії та дослідження.

Над дослідженням цього актуального питання працювали такі науковці, як Бойченко Н., Борейко Н., Винославська О., Кравченко О., Ульянова Г., Ромакін В., Товканець Г., Хоружа Л. та ін.

Товканець Г. В. у своєму дослідженні цитувала: «У вищій освіті однією з визначальних цілей є розроблення систем моральних та етичних цінностей відповідно до провідних європейських практик, які вже зарекомендували себе як такі, що працюють на ефективність освіти в умовах вільного ринку (на основі трикутника знань «освіта – дослідження – інновації»), згідно з Лісабонською стратегією. У професійній діяльності учасників освітнього процесу в університеті існує велика кількість етико-психологічних проблем, які виникають у їхніх взаємовідносинах і потребують нормативного регулювання. Розроблення і прийняття університетських етичних кодексів, які відіграють роль системи координат для регуляції етичності ділової поведінки адміністрації, викладачів, студентів і навчально-допоміжного персоналу, повинно стати важливим напрямом впровадження етично-моральних стратегій розвитку вищих навчальних закладів» [1].

Бойко Н. надала наступну тезу: «будь-які суспільні процеси безпосередньо реалізуються в міжособистісній взаємодії їх учасників і, врешті-решт, саме певна налаштованість кожної особистості, яка бере участь у взаємодії, на дотримання правил комунікації виступає кінцевою умовою її успішності, а отже, й успішності суспільних процесів, які складаються із сукупності таких комунікацій. Серед таких правил комунікації особливе місце займають етичні норми взаємодії» [2].

Етичні аспекти забезпечення освітнього процесу та захисту прав учасників освітнього процесу включають в себе такі принципи, як справедливість, повага до індивідуальності кожного учасника освітнього процесу, довіра, конфіденційність та відповідальність.

Слід зазначити, що «принципи етичності – це важливі принципи у сфері освіти, що передбачають дотримання моральних принципів та повагу до прав людини. Захист прав учасників освітнього процесу передбачає забезпечення рівних можливостей, гуманного ставлення та взаємовідносин між усіма учасниками освітнього процесу. Це може бути досягнуто через розробку та виконання етичних стандартів, які повинні дотримуватися усіма учасниками освітнього процесу».

«Справедливість» в освітньому процесі передбачає рівний доступ до освіти для всіх учасників процесу. Це означає, що ніхто не повинен бути обмежений в доступі до якісної освіти через соціальний статус, національність або будь-які інші ознаки.

Одним з головних принципів етики в освіті – є «повага до індивідуальності кожного учасника освітнього процесу». Кожен здобувач освіти має право на своє особисте бачення світу та вільне вираження своїх думок. Науково-педагогічні працівники повинні дотримуватися

принципу поваги до індивідуальності та відповідати на запитання та потреби кожного здобувача окремо. Також, важливо забезпечити захист від будь-яких форм дискримінації та несправедливості, що можуть нашкодити учасникам освітнього процесу.

Ще одним з ключових етичних принципів забезпечення якості освіти слід виокремити «принцип довіри». «Принцип довіри» – це взаємовідносини між учасниками освітнього процесу, що базуються на повазі та довірі. Довіра між учасниками освітнього процесу відіграє важливу роль у забезпеченні якості освіти та захисті прав учасників освітнього процесу.

Наступний важливий принцип етичності в освіті – це «принцип конфіденційності». Учасники освітнього процесу мають право на захист своєї особистої інформації та даних. Науково-практичні працівники повинні дотримуватися принципу конфіденційності та не розголошувати особисту інформацію про здобувачів без їх згоди.

Й значущим принципом етичності у сфері освіти є «принцип відповідальності». Він передбачає взяття на себе відповідальності за свої дії та їх наслідки. Кожен учасник освітнього процесу повинен розуміти свої обов'язки та виконувати їх з повною відповідальністю. Відповідальність передбачає взаємодію між учасниками освітнього процесу та дотримання етичних стандартів.

Дотримання етичних принципів у теорії захисту прав учасників освітнього процесу є важливим, і навіть необхідним, з метою забезпечення якості освіти та захисту прав тих, хто бере участь у процесі навчання. Етичні принципи сприяють створенню позитивного та безпечного освітнього середовища, забезпечують якісну підготовку здобувачів до подальшого життя та роботи. Без дотримання етичних принципів, можуть виникнути конфлікти між учасниками освітнього процесу, порушення прав та негативний вплив на якість освіти.

Тому, використання етичних принципів в теорії та практиці захисту прав учасників освітнього процесу є важливим фактором для забезпечення якісної освіти та створення позитивної та безпечної освітньої атмосфери.

Список використаних джерел:

1. Товканець Г. В. Етика взаємин та етичний кодекс в організаційній культурі вищого навчального закладу. Професійна освіта: методологія, теорія та технології. 2015. Вип. 2. С. 216–227. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/profe_2015_2_19
2. Бойченко Н. Етика особистісної комунікації в освітньому процесі. Філософія. 2012. Вип. 4 (118). С. 121–125. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/62541/26-Boychenko.pdf?sequence=1>

Ключові слова: етичні принципи, освітній процес, права здобувачів, захист прав учасників освітнього процесу, забезпечення якості освітнього процесу.

Key words: ethical principles, the educational process, the rights of students, the protection of the rights of participants in the educational process, ensuring the quality of the educational process.

Тіщенко Юлія Валеріївна Елементи міфологічного світогляду у правосвідомості сучасної людини	50
Бальжик Ірена Анатоліївна Захист прав людини під час сучасної війни	54
Рязанов Михайло Юрійович Нормативний та процесуальний аспекти правової спадщини: антропологічний підхід	57
Кобко-Одарій Вікторія Сергіївна Правова спадщина: щодо питання внутрішньої єдності та зовнішнього вираження	59
Кравченко Сергій Петрович Правовий текст як образ лінгвістичного буття права	63
Чувакова Ганна Михайлівна Соціальні аспекти категорій норма-аномалія	66
Кормич Анатолій Іванович Витоки концепції глобального неуправління та її науковий і практичний потенціал	69
Serebro Mykhailo Technological trends in legal practice	72
Антошина Ірина Володимирівна Інформація і право: діалектика взаємозв'язку	74
Скуріхін Сергій Миколайович Етологічний аналіз ресурсів влади	77
Іванченко Ольга Миколаївна До питання співвідношення легітимності права та правової культури в Україні	80
Дудник Руслана Миколаївна Місце гендерного права у системі права України	84
Іванчук Віра Євстафіївна Моніторинг формування професійної правової культури у майбутніх юристів	86
Ковбасюк Степан Валерійович Інституційний підхід в методології державознавства	88
Войткова Аліса Вікторівна Особливості та шляхи реалізації функції оборони України як морської держави	91
Лук'ячук Ольга Вікторівна Статичний та динамічний підходи в інтерпретації права	94
Одарій Віктор Віталійович Порівняльно-правовий метод у застосуванні права	96
Грезіна Олена Миколаївна Етичні аспекти забезпечення якості освітнього процесу в контексті захисту прав учасників освітнього процесу	99